

NÁRODNOSTNÁ PRÍSLUŠNOSŤ A UČENÍCTVO

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ: Mat 15,21-28; Luk 7,1-11; Ján 1,3; Sk 10,28.34.35; 11,25-30

ZÁKLADNÝ VERŠ

Pre všetkých som sa stal všetkým, aby som zachránil aspoň niektorých. (1 Kor 9,22)

Peter cítil povolanie ísť zvestovať evanjelium do vzdialenej krajiny. Po príchode zistil, že ak chce získať právo zostať medzi domorodcami, musí splniť podmienku určenú pre cudzincov – vypiť, a nevyvrátiť zázračný nápoj. Ak by túto podmienku nespĺnil, musel by hneď odísť; inak by sa mohlo stať, že ho domorodci zjedia. Peter sledoval, ako pripravujú nápoj. Zmiešali mlieko, ľudské sliny, krv, rozžuté byliny a ďalšie bylinné zmesi. Vyzeralo to odporne a hnusne to páchlo. Ak chcel získať možnosť hovoriť tým ľuďom o Kristovi, zostávala mu jediná možnosť – modliť sa a piť. Na úžas všetkých – a hlavne svoj – to Peter vypil a nevyvrátil. Tak získal právo zostať.

Ak chceme iným pomôcť stať sa učeníkmi, možno budeme musieť urobiť niečo nezvyčajné. Alebo – ako píše apoštol Pavol – byť všetkým pre všetkých, aby sme získali aspoň niektorých. To je výzva vyplývajúca z učeníctva, najmä ak sa má evanjelium šíriť po celom svete v rôznych kultúrach, ktoré sú niekedy úplne odlišné od našej.

TÝŽDEŇ V SKRATKE

Máme príklady o tom, že Ježiš slúžil aj iným, nielen Židom? Kto boli títo ľudia a čo sa od nich môžeme naučiť o učeníctve? Čo sa môžeme naučiť dnes z *antiochijského modelu učeníctva*?

UČENÍCI MEDZI SAMARITÁNMI

? Vyhládaj si verše Sk 10,28.34.35; 17,26-28. Čo sa z nich môžeme naučiť o Božom postoji voči všetkým rasám a ľuďom?

Písmo jasne hovorí, že Kristus nielen stvoril celé ľudstvo, ale aj zomrel za celé ľudstvo bez ohľadu na rasu, národnosť alebo etnický pôvod. Univerzálnosť Kristovej smrti za každú ľudskú bytosť, by pre nás malo byť dostatočným dôvodom na to, aby sme si uvedomili, ako sa Bohu protivia predsudky.

Preto nie div, že Ježiš slúžil a pomáhal nielen Židom, ale aj nežidom. Aj keď Pavla považujeme za apoštola pohanov, svedčil im už Ježiš, keď bol na zemi ako človek.

? Ako sa Ježiš zachoval k Samaritánom? Ján 4,39-42 a Luk 17,11-16?
Aké ponaučenie by sme si mali vziať z týchto veršov?

V minulej úlohe sme hovorili, že keď Ježiš povedal Samaritánke o jej životných omyloch, nechala nádoby na vodu pri studni, odišla do mesta a zavolala ľudí, aby sa prišli pozrieť na Ježiša. Sama dokonca prišla s tým, že ide o Mesiáša. Vďaka jej svedectvu mnohí uverili. Keď sa stretli s Ježišom, presvedčili ho, aby u nich zostal. Je pravdepodobné, že ich učil. Príbeh o desiatich malomocných (Luk 17,11-16) tiež hovorí o Ježišovej službe Samaritánom. Desiaty malomocný, ktorý sa vrátil a poďakoval, bol Samaritán. Tým, že Boha nahlas chválil, prejavil svoju vďačnosť za to, čo pre neho Ježiš urobil. Tomuto Samaritánovi povedal, že ho uzdravila jeho viera. Grécke slovo, ktoré je tu použité, vyjadruje myšlienku záchrany. To naznačuje, že viera tohto Samaritána ho zachránila nielen telesne, ale aj duchovne. Ježiš ho nazval „cudzincem“. Hoci vedel, že je Samaritán a cudzinec, Ježiš sa k nemu nesprával inak, ale odmenil jeho vieru. Tieto stretnutia ukazujú, že Ježiš sa neprispôbil predsudkom svojej doby.

? Jedna vec je povedať, že nemáme mať voči nikomu predsudky, ale niečo úplne iné je byť oslobodený od takýchto postojov či emócií. Aké praktické kroky môžeš urobiť, aby si zvíťazil nad predsudkami, ktoré sú v tebe zakorenené?

BOHABOJNÍ POHANIA

V prvom storočí označili niektorých pohanov za bohabojných. Formálne prijímali judaizmus, prinášali dary do synagógy a navštevovali sobotné bohoslužby. Nepodrobili sa však prozelytskému krstu ani si neosvojili všetky rabínske predpisy. Jedným z nich bol aj rímsky dôstojník, stotník z Luk 7,1-11.

❓ Čo sa z príbehu o stotníkovi (Luk 7,1-10) môžeme naučiť o viere a charaktere tohto pohanského učeníka?

Viera tohto stotníka bola „pre Ježiša závdavok diela, ktoré medzi pohanmi vykoná evanjelium. S radosťou hľadel do budúcnosti na zástup vykúpených pre Božie kráľovstvo zo všetkých národov“. (TV 217; DA 317)

V Sk 10 čítame o ďalšom rímskom úradníkovi. Kornélius bol bohabojný človek a stotník. Bol štedrý voči chudobným a úprimne sa modlil k Bohu. Boh poslal anjela, aby mu oznámil, že prijal jeho dary a modlitby. Potom ho vyzval, aby vyhľadal Petra. To, že Peter prišiel k nemu domov, sa nezlučovalo so židovskými zásadami. Dokonca sa pre to stretol s výčitkami. Boh mu však povedal, aby nenazýval nečistými tých, ktorých – ako napríklad Kornélia – očistil.

Kým Peter kázal zhromaždeným v Kornéliovom dome (Sk 10,44-46), Duch Svätý ho – na úžas jeho židovských spoločníkov – prerušil „pohanskými Turícami“.

❓ Prečítaj si Sk 11,1-3. Ako zareagovali Ježišovi nasledovníci zo Židov? Prečo nás dnes takáto reakcia prekvapuje?

Boli to Ježišovi nasledovníci, ale napriek tomu nepochopili plnosť evanjelia. Preto by sme mali byť veľmi opatrní a nedovoľiť, aby sa kultúrne, vzdelanostné a spoločenské vplyvy dostali do rozporu s Ježišovými princípmi, pretože to by nám mohlo prekážať žiť naplno pre povolanie, ku ktorému sa hlásime.

❓ Ku ktorým rasovým a etnickým skupinám, cudzincom a prisťahovalcom existuje v našej spoločnosti odstup? Je naše zborové spoločenstvo pripravené prijať ich bez predsudkov, slúžiť im a prejavovať im lásku?

KANAÁNCI

Počas svojho pôsobenia odišiel raz Ježiš do oblastí Týru a Sidona. Dá sa povedať, že musel odísť, pretože v meste, kde bol predtým, vzniklo medzi ním a predstaviteľmi národa napätie. V tomto pohanskom kraji vošiel do akéhosi domu. A hoci nechcel, aby sa to niekto dozvedel (Mar 7,24), nejaká kanaánska žena ho aj tak našla.

? Prečítaj si Mat 15,21-28 a odpovedz na nasledujúce otázky:

1. Prečo nazvala táto žena Ježiša mesiášskym menom „Syn Dávidov“? Svedčilo to o jej záujme poznať Ježiša?
2. Ako reagovali jeho učeníci? Prečo to bolo pre nich typické?
3. Akú naliehavú prosbu vyslovila? V čom spočívala jej bezmocnosť?
4. Aké okolnosti ju mohlo odradiť a zastrašiť? Prečo sa nevzdala?

Napriek tomu, že pochádzala z opovrhovaného národa, ktorého dejiny sa vyznačovali nepriateľským postojom voči Izraelcom, napriek tomu, že Ježiš ju spoiatku ignoroval, napriek tomu, čo jej Ježiš sám na začiatku povedal a napriek postoju učeníkov, táto žena si bola vedomá, že Ježiš je jej jediná nádej. Možno práve jej vytrvalosť a naliehavosť vyplývali zo zúfalstva. V konečnom dôsledku sme od Krista závislí všetci rovnako – či si to uvedomujeme, alebo nie.

Táto udalosť bola pre Ježišových učeníkov silnou lekciov. Kristovým zámerom bolo naučiť ich, že Bohu záleží na každom človeku – bez ohľadu na jeho národnosť či náboženskú príslušnosť. Ukázal im protiklad medzi bežne zaužívanými postojmi a jeho prístupom. Pre dvanástich učeníkov to muselo byť naozaj prekvapujúce.

? Čo sa môžeme naučiť z postojov, správania, slov a viery tejto ženy? Pomôže nám to byť lepšími učeníkmi?

FILIP A ETIÓPSKY DVORAN

Jeden z najúžasnejších príbehov o učeníctve nachádzame v Sk 8,26-40. Je to príbeh o Filipovi a eunuchovi.

? Prečítaj si príbeh (Sk 8,26-40) a odpovedz na nasledujúce otázky:

1. Čo naznačuje, že tento muž už mal určité poznatky o pravde a chcel poznať viac?
2. Akú úlohu zohrávalo Písmo v jeho rozhodnutí stať sa učeníkom?
3. Bolo pre neho Filipovo poslanstvo nevyhnutné, aby bol pripravený na krst?
4. Čo sa môžeme naučiť o učeníctve z roly, ktorú zohral v tomto príbehu Filip? Vďaka ktorým vlastnostiam bol Filip takým užitočným Ježišovým svedkom?

V tomto príbehu zohrala významnú úlohu prozreteľnosť. Filip poslúchol anjela, šiel na určenú cestu a stretol sa tam s etiópskym dvoranom. Zaujímavé je aj to, že Filip mal ísť z *Jeruzalema* do Gazy. (Akú symboliku v tom vidíš?) Tento Etiópčan bol zjavne ďalší bohabojný človek. Práve čítal zvitok Izaiáša, ktorý si zrejme kúpil v Jeruzaleme. V ňom narazil na najvýznamnejšie proroctvo o Mesiášovi – 53. kapitulu. Táto kapitola hovorí o Kristovej zástupnej smrti za nás. Keď mu Filip vysvetlil význam týchto slov a prišli k akejsi vode, Etiópčan chcel, aby ho Filip pokrstil. Všetko sa odohralo pod nádherným Božím vedením.

? Prečítaj si Sk 8,39. Etiópčan pokračoval v ceste a tešil sa z nového objavu o Ježišovej smrti za jeho hriechy. Hovoríme, že viera nie je pocit a že sa jej potrebujeme držať, aj keď sa cítime zle. Aj my sme prijali Ježiša Krista a stali sme sa jeho učeníkmi. Prečo by sme mali mať v srdci miesto pre radosť bez ohľadu na okolnosti, v ktorých sa nachádzame? Čo by malo byť zdrojom našej radosti?

ZBOR V ANTIOCHII

Prenikanie evanjelia do okolitých krajín malo viac príčin. Okrem Ježišovho príkazu učeníkom zohralo svoju úlohu aj prenasledovanie, ktoré nastalo po ukameňovaní Štefana, či Saulova snaha vyhubiť Ježišových nasledovníkov. Jedným z miest, kam sa evanjelium dostalo, bola aj sýrska Antiochia. Tam bolo prvýkrát zvestované evanjelium pohanom. Lukáš hovorí, že Boh požehnal túto iniciatívu a „veľa ich uverilo a obrátilo sa k Pánovi“. (Sk 11,21) Rast bol taký pozoruhodný, že vodcovia z Jeruzalema vyslali Barnabáša, aby tam pomáhal.

Pri plnení tohto poslania si Barnabáš zavolať na pomoc Saula. Na cirkev to malo pozitívny vplyv. Nielen rástla, ale začala citlivo vnímať aj sociálne potreby, správcovstvo a misiu.

? **Prečítaj si Sk 11,25-30. Čo sa stalo počas ich pobytu v Antiochii? Aké ťažkosti sa vyskytli? Ako na ne cirkev reagovala? Aké poučenie si z toho môžeme vziať dnes?**

? **Všimni si, že keď Saul a Barnabáš prišli do Antiochie, rok vyučovali. Čo by nám to malo povedať o úlohe vyučovať, ktorou Ježiš poveril učeníkov?**

Sk 13,1-3 nám trochu viac odhaľujú, ako bol založený zbor v Antiochii. Vieme, že Barnabáš bol cyperský Žid. Saul pochádzal z Tarzu, mesta, ktoré tiež nebolo časťou Izraela. Manaén bol buď dobrý priateľ, alebo nevlastný brat Herodesa Antipasa. Simeona volali Níger, čo je latinské slovo pre „čierny“. Lucius pochádzal z Kyrény v severnej Afrike. To znamená, že vedenie zboru bolo etnicky rozmanité. Niektorí predstavitelia vôbec neboli Židia.

Títo muži brali svoje učeníctvo vážne. Uctievali a oslavovali Pána na modlitbách a v pôste. Tomuto zboru, ktorý bral učeníctvo vážne, zjavil Duch Svätý Božiu vôľu o misionárii. Aby sa naplnilo zaslúbenie zo Sk 1,8, Saul a Barnabáš boli poverení a oddelení pre hlásanie evanjelia do posledných končín sveta.

V biblickom texte čítame o poslaní, vyučovaní, oddelení a zasvätení Židov i pohanov ako základných kameňov učeníctva.

? **Potreby iných sú pre cirkev veľké príležitosti slúžiť a prinášať svedectvo o Ježišovi. Aj okolo teba je určite veľa možností pracovať pre dobro druhých. Ako ich využívaš?**

ODPORÚČANÉ ŠTÚDIUM

V knihe *Túžba vekov* si prečítaj kapitoly Veliteľ stotiny (TV 215-218; DA 315-318) Zborené priehrady (TV 277-280; DA 399-403) a Na vonkajšom nádvorí (TV 433-435; DA 621-623) a verše Ján 12,20-33; Sk 9,1-31; 22,1-21; 26,2-18.

„(Štotník) Spasiteľa osobne nepoznal, čo však o ňom počul, prebudilo v ňom vieru. Tento Riman napriek všetkému formalizmu Židov bol presvedčený, že ich náboženstvo je na vysokej úrovni. Zboril priehradu národnostných predsudkov a nenávisť, ktorá stála medzi víťazom a porazeným ľudom. Prejavil úctu k Božej službe a láskavo sa správal k Židom ako k Božiemu ľudu. V Kristovom učení, ako sa o ňom dopočul, spoznal práve to, čo duchovne sám potreboval. Celou dušou prijal Spasiteľove slová. Nepokladal sa však za hodného, aby prišiel do Ježišovej blízkosti; obrátil sa teda na židovských starších s prosbou o uzdravenie svojho sluhu. Domnieval sa, že tohto veľkého Učiteľa poznajú a budú vedieť, ako sa môže k nemu dostať.“ (TV 215; DA 315)

NÁMETY NA UVAŽOVANIE

1. Uvažuj ešte o zbore v Antiochii. Čo sa môžeme od tohto zboru naučiť, aby naše svedectvo o Kristovi bolo účinnejšie?
2. Ľudia k nám nielen prichádzajú, ale z našich zborov aj odchádzajú. Ako viesť ľudí k učeníctvu pred krstom a po ňom? Čo si myslíš o tomto probléme? Akú skúsenosť máš s otázkou učeníctva po tom, ako si bol pokrstený a pripojil si sa k cirkvi? Čo si túžil zmeniť? Čo si myslíš, že tvoj zbor môže a musí urobiť, aby sa noví členovia stali lepšími učeníkmi?
3. Eunuch si čítal text Iz 53. Prečítaj si túto kapitolu a premýšľaj, čo nám hovorí o smrti Ježiša Krista za nás. Čo nám tento text hovorí o tom, čo pre nás Ježiš urobil? Akú nádej nám to dáva? Prečo je také dôležité, aby jeho smrť za nás bola v popredí každého nášho svedectva? Prečo je dôležité, aby bol Kristov kríž stredobodom nášho učeníctva?